

часу, аритмічності та просторової турбулентності глобальної економіки підвищується поріг системних загроз і ризиків [2, с. 2-3]. Їх дослідження є важливим завданням для сучасної економічної науки.

Ще однією тенденцією є перевищення допустимих меж антропогенного навантаження на навколишнє природне середовище. Науковці називають сучасну епоху – «епохою антропоцена» [3], позначену надмірним споживанням, інтенсивним руйнуванням природних систем і погіршенням екологічних умов із наростанням загроз національній і міжнародній безпеці. При цьому споживання природних ресурсів та обсяги забруднень на душу населення у розвинених країнах у 20-30 разів більші, ніж у країнах, що розвиваються.

Зважаючи на зростання рівня відкритості української економіки та її інтегрованості у світову економіку, варто виділити й тенденцію до зниження темпів зростання світової економіки [4]. Загалом передумов для виникнення позитивних зовнішніх впливів на розвиток національної економіки менше і вони мають сезонний характер (мова йде про цінову кон'юнктуру на світових товарних ринках), ніж передумов для настання ризиків і загроз.

Варто виокремити також тенденцію до зростання «віртуалізації» економічного простору, що породжує як нові можливості, так й обумовлює загрози для соціально-економічного розвитку країн [5]. Необхідно враховувати й вплив інформаційної асиметрії, що є причиною «негативного відбору», забруднення навколишнього природного середовища, підвищеного морального ризику та інших «провалів ринку» [6, с. 15]. Наведені новітні тенденції розвитку світової економіки відображають найважливіші зовнішні умови, що формують негативні впливи на розвиток національних економік. Таким чином, посилення нестабільності міжнародного середовища обумовлює необхідність підвищення стійкості національних економік [7], тобто рівня здатності економічної системи країни протистояти, адаптуватися та відновлюватися після негативних впливів.

Перелік посилань:

1. *World investment report 2016 «Investor nationality: policy challenges»*. – Washington : UNCTAD, 2016. – 215 p.
2. *Базилевич В. Д. Концептуалізація мегатрендів економічного розвитку в контексті глобальних викликів сучасності / В. Д. Базилевич // Парадигмальні зрушення в економічній теорії XXI ст. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – К. : Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – 2012. – С. 11-15.*
3. *Zalasiewicz J., Williams M., Steffen W., Crutzen P. The New World of the Anthropocene // Environmental Sciences and Technology. – 2010. – Vol. 44 (7). – P. 2228-2231.*
4. *Too Slow for Too Long: World Economic Outlook. April 2016*. – Washington : IMF, 2016. – 208 p.
5. *Сіденко В. Р. Нові глобальні виклики та їх вплив на формування суспільних цінностей / В. Р. Сіденко / Український соціум. – 2014. – № 1. – С. 7-21.*
6. *Єрмошенко М. М. Нова парадигма економічної науки в умовах України інформаційної економіки / М. М. Єрмошенко // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – №1 (91). – С. 14-20.*
7. *Бойко А. В. Стійкість національної економіки: теорія, методологія, практика : монографія / Аліна Василівна Бойко. – Київ : Ін-т екон. та прогнозів. НАН України, 2014. – 288 с.*

РОЛЬ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ У РАМКАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОЇ ПАРАДИГМИ СВІТОГОСПОДАРСЬКОГО РОЗВИТКУ

К.П. Болдовська, к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Сучасний вимір процесів регіональної економічної інтеграції і глобалізації, що превалюють у контексті нинішнього розвитку міжнародної економічної системи та зумовлюють трансформацію суспільної парадигми, вимагає підвищення дослідницької уваги до їх вивчення. Зокрема, важливість і необхідність аналізу сучасних тенденцій світового розвитку зумовлені потребою адекватного формування геополітичних і гео економічних пріоритетів функціонування і розвитку національних економік в процесі їх інтеграції до сучасної системи міжнародних економічних зв'язків, що утворюють глобальний виробничо-господарський механізм, з метою посідання гідного місця у світовому співтоваристві.

На початку третього тисячоліття розвиток світового господарства є глобальний за змістом та інноваційний за характером, оскільки підґрунтя його становить об'єднання країн на засадах взаємовигідного обміну знаннями й технологіями з метою досягнення прогресу в світовій економіці. Так, за наших часів об'єктивна тенденція все більшої інтернаціоналізації та глобалізації господарського життя багаторазово посилюється швидким науково-технічним прогресом на міцному фундаменті інформаційних технологій.

Становлення нової моделі світового господарства пов'язане з процесами прискорення інформатизації і глобалізації та відмічається трансформацією парадигми індустріального капіталізму у парадигму інформаційної економіки, економіки знань, яка ґрунтується на органічній взаємодії інтелектуального, людського і соціального капіталів й усесторонньому їх превалюванні над фізичним.

Рух до економіки постмодерну з нематеріальними факторами виробництва і формування сіттового інформаційного суспільства знаменує собою найзначнішу структурну перебудову, пов'язану із випереджувальним розвитком новітніх наукомістких галузей і високотехнологічних виробництв, основним ресурсом якого виступає органічна взаємодія людського і структурного капіталів, тобто знань, вмінь, творчих здатностей робітників, з одного боку, та технічного і програмного забезпечення інформаційних систем і баз даних, організаційних структур, інших нематеріальних активів, зокрема, ліцензій, патентів, ноу-хау, торгових марок підприємства, – з іншого, сукупність яких складає його інтелектуальний капітал.

В означених вище умовах динамічних і водночас стохастичних структурних зрушень в економічному середовищі країн особливого значення набувають регулюючі функції держави, які мають носити добре продуманий і науково обґрунтований характер, адже лише остання може забезпечити економічну ефективність і соціально-політичну стабільність там, де ринок виявляється незацікавленим або неспроможним це зробити. З огляду на те, що в новому глобальному інформаційному суспільстві, де головними виробничими ресурсами є інформація і знання, а роль вирішального чинника виробництва відіграють інновації, фундаментом підвищення конкурентоспроможності і формування багаторічної могутності національних економік у світовій економічній системі є формування сталих довгострокових переваг на підґрунті науково-технічних досягнень та інновацій, відповідальність за вироблення та реалізацію стратегії формування і використання інтелектуального капіталу для забезпечення інноваційного типу розвитку має бути покладена саме на державу. На наш погляд, недоцільно покладатись лише на ринкові інституції й істотно посилювати дерегулювання у таких важливих сферах, як монетарна і фіскальна, а також більш традиційних для державного сектору, пов'язаних із перерозподілом бюджетних коштів, як соціальне забезпечення, освіта і наука, охорона здоров'я. Крім цього, вбачаємо вельми небезпечним допущення привласнення державних повноважень такими суб'єктами міжнародних економіко-політичних відносин, як транснаціональні корпорації, різноманітні наддержавні та міжнародні міжурядові організації тощо, що може позбавити держави статусу головних акторів світової арени.

Таким чином, найефективнішою для сучасної економіки є ситуація, за якої функціонування ринкових інститутів забезпечується правовою державою.

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИЙ МОДЕРН ДИПЛОМАТИЧНИХ ВІДНОСИН

А.В. Бохан, к.е.н., доцент

Київський національний торговельно-економічний університет

Амплітуда глобалізаційних процесів змінює структуру світового господарства, тим самим актуалізуючи оновлення сфери дипломатії в аспектах інтенсифікації міжнародних взаємодій. Динамічність контактів між країнами спричиняє не лише значне урізноманітнення напрямів зовнішньоекономічної діяльності, але й засвідчує ускладнення завдань дипломатії з огляду на виконання нею функцій об'єднання спільнот, представлення їх стратегічних устремлінь і налагодження ефективних комунікацій.

Доцільно відзначити, що застосування традиційних інструментів дипломатії спрямовано на: узгодження політичних і економічних цілей; синхронізацію інтересів міжнародних суб'єктів; реагування на кон'юнктуру міжнародного і національного ринку; співпрацю з державними і недержавними інституціями; впровадження різних підходів до мобілізації сил політичної відповідальності, компромісу й солідаризму в розв'язанні комплексних проблем.

Загальновідомо, що політика і економіка завжди співвідносяться як суб'єктивне і об'єктивне, надбудова і базис. Політичні відносини залежні від характеру, стану та якісних змін економічних відносин. Світовий досвід, у т.ч. розвинутих країн, підтверджує необхідність провадження активної політики засобами дипломатичного впливу й сприяння за всіх умов розвитку соціуму (усталених, трансформаційних, інтеграційних, інноваційних тощо).